

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ДСТУ _____:201_

Метрологія

**ВИМІРЮВАЧІ ВМІСТУ АЛКОГОЛЮ В КРОВІ ТА ПОВІТРІ, ЩО
ВИДИХАЄТЬСЯ**

Методика повірки

(Проект, перша редакція)

Київ

201_

ДСТУ ____: 201_

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО: ДП "УКРМЕТРТЕСТСТАНДАРТ"
- 2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ ДП "УкрНДНЦ" від ____
201_ р. № ____ з 201_ - ____ - ____
- 3 Цей стандарт розроблено згідно з правилами, установленими в національній стандартизації України
- 4 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

Право власності на цей документ належить державі

Заборонено повністю чи частково видавати, відтворювати задля розповсюдження і розповсюджувати як офіційне видання цей національний стандарт або його частини на будь-яких носіях інформації без дозволу ДП "УкрНДНЦ" чи уповноваженої ним особи

ДП "УкрНДНЦ" _____, 201_

ЗМІСТ

	С.
Вступ	
1 Сфера застосування.....	1
2 Нормативні посилання	2
3 Терміни та визначення понять.....	3
4 Позначки та скорочення	3
5 Операції повірки.....	4
6 Засоби повірки.....	4
7 Вимоги до кваліфікації персоналу.....	6
8 Умови виконання повірки.....	6
9 Вимоги щодо безпеки.....	6
10 Підготування до повірки.....	7
11 Виконання повірки.....	7
12 Оформлення результатів повірки.....	11
Додаток А (довідковий) Форма протоколу повірки.....	13
Додаток Б (обов'язковий) Характеристики КГС, застосовуваних для повірки аналізаторів	14
Додаток В (довідковий) Бібліографія.....	16

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Метрологія**ВИМІРЮВАЧІ ВМІСТУ АЛКОГОЛЮ В КРОВІ ТА ПОВІТРІ, ЩО
ВИДИХАЄТЬСЯ****Методика повірки**

Metrology

ANALYZERS OF ALCOHOL CONTENT IN BLOOD AND EXHALED AIR

Verification procedure

Чинний від _____

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей стандарт поширюється на законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки – вимірювачі вмісту алкоголю в крові та повітрі, що видихається (далі – аналізатори), що перебувають в експлуатації, та встановлює методику їх повірки.

Примітка 1. Аналізатори можуть бути газоаналізаторами, сигналізаторами та вимірювальними перетворювачами

1.2 Цей стандарт застосовують для періодичної повірки, повірки після ремонту (що не змінює тип аналізаторів), а також позачергової, інспекційної та експертної повірки відповідно до вимог [2].

1.3 Стандарт призначений для застосування науковими метрологічними центрами, метрологічними центрами та повірочними лабораторіями, які відповідно до [1] здійснюють повірку аналізаторів.

1.4 Під час повірки потрібно додатково керуватись ЕД на аналізатори та засоби повірки, зазначені в розділі 6 цього стандарту.

1.5 Міжповірочний інтервал аналізаторів становить 1 рік згідно з [5].

1.6 Вимоги щодо безпеки викладено в розділі 9 цього стандарту.

ДСТУ ____: 201_

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті наведено посилання на такі національні стандарти:

ДСТУ 3214:2015 Метрологія. Державна повірочна схема для засобів вимірювання вмісту компонентів у газових середовищах

ДСТУ ISO 6141:2017 Аналіз газів. Уміст сертифікатів на калібрувальні газові суміші (ISO 6141:2015, IDT)

ДСТУ ISO 7504-2003 Аналіз газів. Словник термінів (ISO 7504:2001, IDT)

ДСТУ ISO 14912:2005 Аналіз газів. Перетворення величин складу газових сумішей (ISO 14912:2003, IDT)

ДСТУ-Н ISO Guide 31:2008 Метрологія. Стандартні зразки. Зміст сертифікатів і етикеток (ISO Guide 31:2000, IDT)

ДСТУ OIML D 8:2008 Метрологія. Еталони. Вибір, визнання, застосування, зберігання та документація (OIML D 8:2004, IDT)

ДСТУ OIML D 23:2008 Метрологія. Принципи метрологічного контролю обладнання для повірки (OIML D 23:1993, IDT)

ГОСТ 12.1.018-93 Система стандартів безпеки труда. Пожаровзрывобезопасность статического электричества. Общие требования

ГОСТ 12.1.030-81 Система стандартів безпеки труда. Электробезопасность. Защитное заземление. Зануление

ГОСТ 12.4.124-83 Система стандартів безпеки труда. Средства защиты от статического электричества. Общие технические требования

Примітка 2. Чинність стандартів, на які є посилання в цьому стандарті, перевіряють згідно з офіційними виданнями національного органу стандартизації – каталогом національних нормативних документів і щомісячними інформаційними покажчиками національних стандартів.

Якщо стандарт, на який є посилання, замінено новим або до нього внесено зміни, треба застосовувати новий стандарт, охоплюючи всі внесені зміни до нього.

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цьому стандарті вжито терміни, наведені в [1] та ДСТУ ISO 7504.

Нижче подано терміни, додатково вжиті в цьому стандарті, та визначення позначених ними понять.

3.1 масова концентрація алкоголю

відношення маси етанолу у видихуваному повітрі (крові) до об'єму цього повітря (крові), коли об'єм повітря зведено до температури 34 °С та тиску 1013 гПа, а об'єм крові взято за температури 20 °С.

Примітка 3. Вміст алкоголю в повітрі перераховують у вміст алкоголю в крові за співвідношенням: масова концентрації парів етилового спирту в повітрі 1 мг/дм³ відповідає вмісту алкоголю в крові 2,1 ‰.

3.2 поріг спрацювання сигналізації

установлений параметр аналізатора, що відповідає масовій концентрації алкоголю у видихуваному повітрі, за досягнення якої аналізатор автоматично видає світлову за звукову сигналізацію, а також може видавати вихідний електричний сигнал.

3.3 газоаналізатор

аналізатор з цифровим відліковим пристроєм

3.4 сигналізатор

аналізатор, що не має цифрового відлікового пристрою та видає сигнал за досягнення встановленого порогу спрацювання сигналізації

3.5 вимірювальний перетворювач

аналізатор, що видає електричний вихідний сигнал, залежний від вмісту алкоголю.

4 ПОЗНАКИ ТА СКОРОЧЕННЯ

У цьому стандарті використано такі скорочення:

ЕД – експлуатаційні документи;

СЗ – стандартний зразок;

КГС – калібрувальна газова суміш.

ДСТУ ____: 201_

У цьому стандарті вжито позначки одиниць фізичних величин згідно з [3] та ДСТУ ISO 80000-9.

5 ОПЕРАЦІЇ ПОВІРКИ

5.1 Під час повірки аналізаторів виконують операції, подані в таблиці 1.

Таблиця 1 – Операції повірки

Ч.ч.	Назва операції повірки	Номер пункту стандарту
1	Зовнішній огляд	11.1
2	Перевіряння працездатності	11.2
3	Контролювання основної похибки	11.3

За негативних результатів будь-якої з операцій повірку припиняють, аналізатор визнають не придатним до застосування.

6 ЗАСОБИ ПОВІРКИ

6.1 Переліки еталонів і допоміжних засобів повірки та обладнання, а також операцій повірки (за пунктами цього стандарту), під час яких їх застосовують, подані в таблицях 2 та 3.

Таблиця 2 – Еталони, які застосовують під час повірки

Пункт стандарту	Назва еталона (стандартного зразка), метрологічні характеристики
11.3	СЗ складу газових сумішей у балонах під тиском – КГС "етанол – азот" за ДСТУ 3214
	Державні стандартні зразки складу водного розчину етанолу ДСЗУ 022.184 або аналогічні
	Генератор газових сумішей "етанол – повітря" MARK II виробництва фірми Dräger Safety AG & Co. KGaA, Німеччина, або аналогічний

Примітка. Застосовують газові суміші в балонах під тиском або суміші, приготовані із застосуванням генератора газових сумішей і водного розчину етанолу, залежно від конструкції аналізатора.

Таблиця 3 – Допоміжні засоби повірки та обладнання, які застосовують під час повірки

Пункт стандарту	Назва допоміжного обладнання, метрологічні або основні технічні характеристики
11.3	Термометр ТЛ-4 4Б1-10, ГОСТ 215-73, або аналогічний
	Барометр-анероїд контрольний типу М67 або метеорологічний типу БАММ-1, ТУ 25-11.1513-79, або аналогічний
	Психрометр аспіраційний М34, ТУ 25-1607.054-85, або аналогічний
	Ротаметр РМ-025 ГУЗ, ТУ 25-02.070213-82, або аналогічний
	Редуктор ДКП-1-65, ТУ 26-05-463-76, або аналогічний
	Трубка ТС-Т-6, ГОСТ 25336-82, або аналогічна
	Уловлювач крапель

6.2 Можна застосовувати інші еталони та допоміжні засоби повірки, що забезпечують визначання характеристик з потрібною точністю.

6.3 Відношення розширеної невизначеності (за довірчої ймовірності 95 %) масової концентрації спирту, що її відтворює еталон, до максимально допустимої похибки аналізатора, який повіряють, повинно бути не більше ніж 1:3.

6.4 Застосування еталонів повинно відповідати вимогам, встановленим розділом 5 ДСТУ OIML D 8, ДСТУ OIML D 23.

6.5 Стандартні зразки складу водного розчину етанолу повинні мати сертифікати згідно з ДСТУ-Н ISO Guide 31, а КГС в балонах під тиском – згідно з ДСТУ ISO 6141.

6.6 Генератор газових сумішей повинен бути калібрований з дотриманням міжкалібрувальних інтервалів. Простежність еталона повинна бути документально підтверджена.

6.7 Допоміжні засоби повірки повинні відповідати вимогам ДСТУ OIML D 23. Їхні метрологічні та технічні характеристики повинні бути документально засвідчені.

6.8 Допоміжні засоби вимірювальної техніки повинні мати чинні свідоцтва про повірку або сертифікати/свідоцтва про калібрування.

ДСТУ ____: 201_

7 ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ

7.1 Персонал, відповідальний за виконання робіт з повірки аналізаторів, повинен відповідати вимогам [4].

7.2 До повірки допускають фахівців, які:

- пройшли навчання з повірки аналізаторів;
- вивчили порядок роботи з аналізаторами;
- пройшли в установленому порядку інструктаж з охорони праці та техніки безпеки на робочому місці.

8 УМОВИ ВИКОНАННЯ ПОВІРКИ

Повірку виконують за таких умов:

- атмосферний тиск від 86,0 до 104 кПа (650-800 мм рт.ст.);
- температура навколишнього повітря – (20 ± 5) °С;
- відносна вологість повітря – від 30 до 80 %;

Умови виконання повірки повинні бути задокументовані в протоколі повірки, рекомендовану форму та зміст якого подано в додатку А.

9 ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ

9.1 Під час виконання повірки потрібно дотримуватися вимог щодо безпеки умов праці, охорони довкілля, а також вказівок щодо техніки безпеки, поданих в ЕД на аналізатори.

9.2 Приміщення, в яких виконують повірку, повинні відповідати правилам пожежної безпеки згідно з [7].

9.3 Обладнання у приміщеннях, де виконують повірку, повинно бути заземлене згідно з ГОСТ 12.1.030 та захищене від статичної електрики згідно з вимогами ГОСТ 12.1.018 та ГОСТ 12.4.124.

9.4 Під час повірки необхідно дотримуватися вимог [8] та [9].

9.5 Використовуючи балони зі стисненими газами, треба дотримуватись вимог [10].

9.6 Приміщення, в якому виконують повірку, повинне бути обладнане витяжною вентиляцією. Не дозволяється скидати КГС у приміщення.

9.7 До повірки допускають фахівців, які вивчили інструкцію з техніки безпеки на робочому місці та пройшли інструктаж з охорони праці в установленому порядку.

10 ПІДГОТУВАННЯ ДО ПОВІРКИ

10.1 Під час підготування до повірки потрібно виконати такі операції:

- витримати аналізатори та засоби повірки у приміщенні, в якому виконують повірку, до вирівнювання їхньої температури з температурою приміщення;

- підготувати аналізатори та засоби повірки до роботи згідно з ЕД. Акумуляторні батареї аналізаторів повинні бути заряджені.

11 ВИКОНАННЯ ПОВІРКИ

11.1 Зовнішній огляд

11.1.1 Зовнішній огляд виконують візуально.

Результати вважають задовільними, якщо під час зовнішнього огляду встановлено:

- для аналізаторів, що введені в обіг після набрання чинності технічним регламентом [6], – наявність метрологічного маркування за результатами оцінки відповідності;

- наявність пломб, які мають бути встановлені згідно з ЕД на аналізатори, щоб унеможливити несанкціоноване втручання;

- відсутність зовнішніх пошкоджень та дефектів, що заважають нормальному функціонуванню аналізатора або призводять до

ДСТУ ____: 201_

порушення вимог безпеки праці, виробничої санітарії та охорони довкілля;

- відсутність дефектів відлікового пристрою, що не дають змоги зчитувати покази аналізатора;

- відсутність дефектів, що не дають змоги прочитати маркування аналізатора.

11.2 Перевіряння працездатності

11.2.1 Працездатність аналізатора перевіряють таким чином:

- ввімкнути аналізатор відповідно до ЕД. При цьому повинна з'явитися індикація ввімкнення аналізатора та відпрацювання режиму самоконтролю в процесі прогрівання приладу. Індикація на відліковому пристрої (дисплеї) аналізатора в процесі самоконтролю, звукові сигнали, а також повідомлення про готовність аналізатора до роботи повинні відповідати ЕД;

- провести пробне вимірювання вмісту алкоголю у видихуваному повітрі відповідно до ЕД (дана функція може бути встановлена програмно). При цьому перевіряють видавання відповідних показів на дисплеї аналізатора, видавання сигналізації про правильність подавання проби, а також, за наявності принтера, функціонування принтера та видавання протоколу вимірювань;

- перевірити сигналізацію про неправильне подавання проби, для чого зробити короткочасний видих у мундштук, імітуючи порушення правил подавання проби згідно з ЕД. Аналізатор повинен видати повідомлення про неправильне подавання проби.

Результати перевіряння вважають задовільними, якщо виконано вимоги 11.2.1.

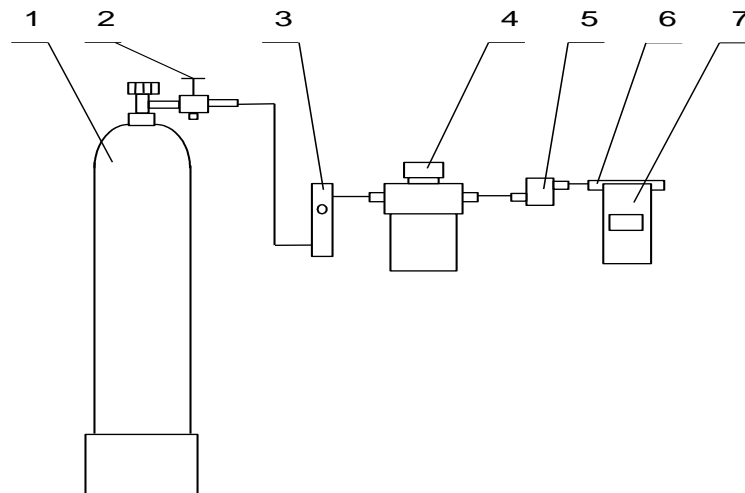
Порядок перевіряння працездатності може бути скоригований відповідно до експлуатаційної документації на конкретний аналізатор.

11.3. Контролювання основної похибки

11.3.1 Контролювання основної похибки газоаналізаторів

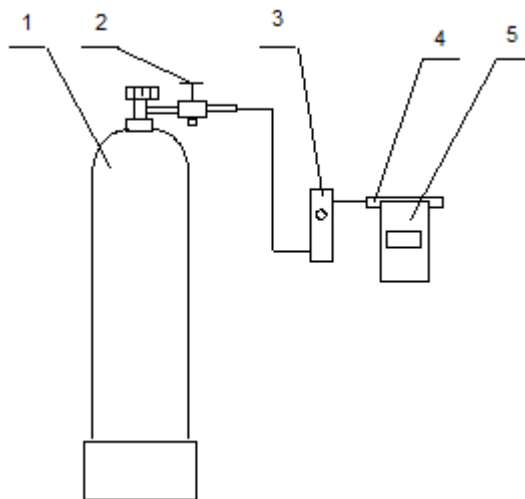
11.3.1.1 Зібрати схему згідно з рис.1 у разі використання генераторів газових сумішей "етанол - повітря" або схему згідно з рис.2 у разі використання КГС "етанол - азот" у балонах під тиском. Увімкнути аналізатор і перевести його в режим вимірювання відповідно до ЕД.

У разі перевірки вимірювального перетворювача приєднати його до вторинного пристрою зчитування інформації (додатковий блок, комп'ютер тощо).

Умовні позначки: 1 – балон зі стисненим повітрям (або компресор); 2 – вентиль;
3 – ротаметр; 4 – генератор Dräger Mark II або аналогічний; 5 – уловлювач крапель;
6 – мундштук з комплекту аналізатора; 7 – аналізатор

Рисунок 1 – Схема для визначання метрологічних характеристик аналізаторів із застосуванням генератора газових сумішей "етанол – повітря".

Умовні позначки: 1 – балон з повірочною газовою сумішшю "етанол-азот"; 2 – вентиль;
3 – ротаметр; 4 – мундштук з комплекту аналізатора; 5 – аналізатор

Рисунок 2 – Схема для визначання метрологічних характеристик аналізаторів із застосуванням КГС "етанол - азот" у балонах під тиском

11.3.1.2 Подати на аналізатор послідовно КГС №№ 1-2-3-1-2-3. Характеристики КГС подано в додатку Б.

11.3.1.3 Зафіксувати покази аналізатора після подавання кожної КГС.

11.3.1.4 Розрахувати абсолютну (Δ) похибку (для КГС № 1) за формулою:

$$\Delta = C - C_{\text{КГС}}, \quad (1)$$

або відносну (δ) похибку (для КГС № 2 і № 3) за формулою:

$$\delta = (C - C_{\text{КГС}})/C_{\text{КГС}}, \quad (2)$$

де C – покази аналізатора, мг/дм³;

$C_{\text{КГС}}$ – масова концентрація парів етилового спирту в КГС, мг/дм³.

Якщо похибку визначають за допомогою КГС в балонах під тиском, масову концентрацію парів етанолу, зведену до температури 34 °С, обчислюють за молярною часткою етанолу, зазначеною в сертифікаті КГС, згідно з ДСТУ ISO 14912.

Якщо аналізатор відградуваний в одиницях масової частки алкоголю в крові (відсотках або проміле), значення величин перераховують за співвідношенням: масова концентрація парів етилового спирту 0,476 мг/дм³ у повітрі відповідає вмісту алкоголю в крові 0,1 % (1 ‰).

11.3.1.5 Результати операції повірки вважають позитивними, якщо за кожного подавання КГС абсолютна або відносна похибка не виходить за межі, зазначені в ЕД на аналізатор.

11.3.2 Контролювання основної похибки сигналізаторів

11.3.2.1 Зібрати схему згідно з 11.3.1.1. Увімкнути сигналізатор і перевести його в режим вимірювання відповідно до ЕД.

11.3.2.2 Похибку сигналізаторів контролюють за кожним окремим порогом спрацювання сигналізації за допомогою КГС №4 та КГС №5. Характеристики КГС подано в додатку Б.

Подають послідовно КГС №№ 4-5-4-5 на сигналізатор. Фіксують стан індикаторного табло сигналізатора (світлової, звукової сигналізації).

11.3.2.3 Процедуру за 11.3.2.1-11.3.2.2 повторюють для кожного порогу спрацювання сигналізації аналізатора.

11.3.2.4 Результати операції повірки вважають позитивними, якщо після подавання КГС №4 немає сигналу про перевищення порогового значення, а після подавання КГС №5 такий сигнал є.

12 ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПОВІРКИ

12.1 Результати кожної операції повірки заносять до протоколу. Рекомендовану форму протоколу подано в додатку А.

12.2 Позитивні результати повірки засвідчують свідоцтвом про повірку згідно з додатком 2 [2].

ДСТУ ____: 201_

12.3 Якщо за результатами повірки аналізатор визнано таким, що не відповідає встановленим вимогам, оформлюють довідку про непридатність згідно з додатком 4 [2].

12.4 За результатами експертної повірки складають висновок у довільній формі, який затверджує керівник організації, що виконувала повірку.

У висновку подають результати повірки аналізатора в обсязі, визначеному в заяві на експертну повірку.

12.5 За результатами інспекційної повірки складають довідку згідно з додатком 5 [2], яку підписують виконавець та керівник організації, що виконувала повірку.

ДОДАТОК А
(довідковий)
ФОРМА ПРОТОКОЛУ ПОВІРКИ

Місце виконання повірки

ПРОТОКОЛ ПОВІРКИ
виробник, тип аналізатора

Нормативний документ

Робочі еталони, застосовані під час повірки																		
№ протоколу	Дата	Належність	Тип аналізатора	№ аналізатора	Клімат. умови			Зовнішній огляд		Опробування		Операції повірки					№ свідоцтва (довідки)	Виконавець (підпис, посада)
					Т, °С	φ, %	Р, кПа					Визначення метрологічних характеристик						
								Компонент КГС	Вміст компонента в КГС, мг/дм ³	Покази аналізатора	Похибка		Висновок					
Отри- мана	Нормована																	
											C ₂ H ₅ OH	0,095						
												0,238						
												0,476						
												0,095						
												0,238						
												0,476						

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

**ХАРАКТЕРИСТИКИ КГС, ЗАСТОСОВУВАНИХ
ДЛЯ ПОВІРКИ АНАЛІЗАТОРІВ**

Б.1 Характеристики КГС, застосовуваних для повірки газоаналізаторів та вимірювальних перетворювачів

Б.1.1 Характеристики КГС подані в таблиці Б1.

Таблиця Б1

№ КГС	Номінальне значення масової концентрації парів етилового спирту в КГС, мг/дм ³	Границі допустимого відхилення масової концентрації парів етилового спирту в КГС, мг/дм ³	Розширена невизначеність (за довірчої ймовірності 95 %) масової концентрації парів етилового спирту в КГС
1	0,095	± 0,020	Згідно з вимогами 6.3
2	0,238	± 0,050	
3	0,476		

Дійсне значення масової концентрації етилового спирту в КГС на виході з генератора Dräger Mark II $C_{\text{кгс}}$, мг/м³, обчислюють за формулою:

$$C_{\text{кгс}} = 388,66 \cdot c_a^p, \quad (\text{Б.1})$$

де c_a^p – атестоване значення масової концентрації етанолу у С3 водного розчину, зазначене у паспорті С3, мг/см³.

Б.1.2 Якщо в методиці повірки, що входить до комплексу ЕД аналізатора, записано, що, окрім КГС, зазначених у таблиці Б.1, потрібно контролювати похибку також за допомогою інших КГС, їх теж треба застосовувати під час повірки.

Б.2 Характеристики КГС, застосовуваних для повірки сигналізаторів

Б.2.1 Масову концентрацію парів етилового спирту в КГС, застосовуваних для повірки сигналізаторів, обчислюють за формулами:

- для КГС № 4

$$C_{\text{кгс4}} = П - \Delta, \quad (\text{Б.2})$$

- для КГС № 5

$$C_{\text{КГС5}} = \Gamma + \Delta, \quad (\text{Б.3})$$

де $C_{\text{КГС4}}$, $C_{\text{КГС5}}$ – номінальні значення масової концентрації етилового спирту в КГС № 4 і КГС № 5, відповідно, мг/дм³.

Γ – номінальне значення порогу спрацювання сигналізації за масовою концентрацією алкоголю в повітрі, подане в ЕД сигналізатора, мг/дм³;

Δ – допустима абсолютна похибка спрацювання сигналізації, подана в ЕД сигналізатора, мг/дм³.

Якщо номінальний поріг спрацювання сигналізації та похибка сигналізатора нормовані в одиницях масової частки алкоголю в крові (відсотках або проміле), значення величин перераховують за співвідношенням: масова концентрація парів етилового спирту 0,476 мг/дм³ у повітрі відповідає вмісту алкоголю в крові 0,1 % (1 ‰).

Розширена невизначеність (за довірчої ймовірності 95 %) масової концентрації парів етилового спирту в КГС повинна відповідати вимогам 6.3.

ДОДАТОК В
(довідковий)
БІБЛІОГРАФІЯ

1. Закон України від 05.06.2014 № 1314-VII "Про метрологію та метрологічну діяльність"

2. Порядок проведення повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, та оформлення її результатів, затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 08 лютого 2016 року N 193, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 24 лютого 2016 року за N 278/28408.

3. Про затвердження визначень основних одиниць SI, назв та визначень похідних одиниць SI, десяткових кратних і частинних від одиниць SI, дозволених позасистемних одиниць, а також їх позначень та Правил застосування одиниць вимірювання і написання назв та позначень одиниць вимірювання і символів величин. затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 04 серпня 2015 року N 914, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 серпня 2015 року за N 1022/27467.

4. Критерії, яким повинні відповідати наукові метрологічні центри, державні підприємства, які належать до сфери управління Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та провадять метрологічну діяльність, та повірочні лабораторії, які уповноважуються або уповноважені на проведення повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 23.09.2015 № 1192, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 7.10.2015 за № 1213/27658.

5. Міжповірочні інтервали законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, за категоріями,

затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України 13.10.2016 № 1747, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 01 листопада 2016 р. за № 1417/29547

6. Технічний регламент законодавчо регульованих засобів виміральної техніки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13 січня 2016 р. № 94.

7. НАПБ А.01.001-2014 Правила пожежної безпеки в Україні, затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 за № 252/26697

8. НПАОП 40.1-1.01-97 Правила безпечної експлуатації електроустановок

9. НПАОП 73.1-1.11-12 Правила охорони праці під час роботи в хімічних лабораторіях

10. ДНАОП 0.00-1.07-94 Правила будови та безпечної експлуатації посудин, що працюють під тиском

ДСТУ ____: 201_

Код УКНД 17.020

Ключові слова: аналізатор, концентрація масова, перетворювач вимірювальний, повірка, похибка, сигналізатор
